

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/201/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712212326
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712212326.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa Y. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. N., F. XXX/XX, zast. Advokátskou kanceláriou Ulianko & Holčík, s. r. o., so sídlom Nám. SNP 41, Zvolen, IČO: 36856517, proti odporcovi Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00151866, v konaní o zaplatenie 1 093,81 € s prísl., o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/140/2012-82 zo dňa 19. 02. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi 1 093,81 € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1 093,81 € od 27. 07. 2012 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa ust. § 142 ods. 1 v nadväznosti na ust. § 151 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte len OSP) tak, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobou, ktorá bola doručená okresnému súdu dňa 08. 08. 2012 žiadal navrhovateľ, aby súd zaviazal odporcu uhradiť navrhovateľovi 1 093,81 € titulom náhrady škody spolu s príslušenstvom a trovami konania. Svoj nárok odvodil navrhovateľ od uznesenia Okresného riaditeľstva PZ Zvolen, Úrad justičnej a kriminálnej polície PZ, oddelenie skráteneho vyšetrovania, zo dňa 22. 10. 2009 sp. zn. ČVS: ORP-1240/1-OSV-ZV-2009, ktorým bolo rozhodnuté začať trestného stíhania navrhovateľa pre prečin ublíženia na zdraví spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodoval prokurátor okresnej prokuratúry a sťažnosť zamietol uznesením sp. zn. 3Pv 152/2010-4. Navrhovateľ si dňa 06. 07. 2011 zvolil za obhajcu JUDr. Radoslava Ulianka, advokáta a konateľa spoločnosti Ulianko & Holčík, s. r. o., ktorého písomne splnomocnil obhajobou v predmetnej trestnej veci až do právoplatného skončenia. Na podklade obžaloby Okresnej prokuratúry Zvolen bolo na Okresnom súde Zvolen vedené trestné konanie pod sp. zn. 4T 4/2011 s tým, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen bol navrhovateľ spod obžaloby pre skutok uvedený v obžalobe oslobodený podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, nakoľko nebolo preukázané, že sa skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, stal. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 08. 03. 2012 sp. zn. 2To 21/2012 bolo odvolanie okresného prokurátora proti rozhodnutiu prvostupňového súdu zamietnuté. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu ďalej uviedol, že navrhovateľ zaplatil obhajcovi v súvislosti s poskytovaním právnych služieb v trestnej veci celkom sumu 1 093,81 €. Jedná sa o odmenu obhajcu vypočítanú podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Uznesenie o vznesení obvinenia považoval navrhovateľ za nezákonné rozhodnutie v priamej príčinnej súvislosti s ktorým mu vznikla škoda, nakoľko bol nútený poveriť svojou obhajobou obhajcu, ktorému za poskytnuté právne služby zaplatil. Domáhal sa preto náhrady škody v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z. z.

Okrem náhrady škody žiadal navrhovateľ priznať aj úrok z omeškania vo výške 8,75 % od 27. 07. 2012 do zaplatenia., t.j. po uplynutí doby na plnenie uvedenej v žiadosti adresovanej Ministerstvu vnútra SR. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody uviedol, že zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká poškodenému právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takýmto rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré sa neskôr ukázalo ako nezákonné. Konštatoval, že navrhovateľ bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Zvolen v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To 21/2012. Uviedol, že v danej veci je nárok na náhradu škody nárokom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Konštatoval, že rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia a následne vedenia celého trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, o čom svedčia už vyššie spomínané rozhodnutia súdov, ktorými bol navrhovateľ spod obžaloby oslobodený. Na základe uvedených skutočností mal okresný súd za to, že nárok na náhradu škody je daný. Pokiaľ ide o samotný nárok na náhradu škody, okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že navrhovateľ si uplatnil nárok s poukazom na znenie ust. § 18 cit. zákona v rozsahu trov konania, ktoré pozostávali zo znalečného a trov obhajoby. Odporca v konaní nenamietal výšku škody, ktorú si uplatnil navrhovateľ. Namietal len tú skutočnosť, že faktúra č.12800125 bola vystavená 18. 05. 2012, pričom podľa príjmového pokladničného dokladu vyfakturovaná suma 1 093,81 € bola vyplatená Ulianko & Holčík, s.r.o. už dňa 16. 05. 2012. V priebehu konania bol však tento rozpor odstránený a to tým, že sa vysvetlilo, že sa jednalo o zle čitateľnú kópiu príjmového pokladničného dokladu, pričom tak samotný navrhovateľ ako aj právny zástupca navrhovateľa doložili doklady preukazujúce výplatu sumy 1 093,81 € dňa 18. 05. 2012 t. j. v deň, keď bol vystavený aj daňový doklad pre účtovníctvo právneho zástupcu navrhovateľa. Okresný súd uviedol, že právny zástupca navrhovateľa si vyčíslil a uplatnil trovy obhajoby v trestnom konaní na základe príslušných ustanovení vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších zmien a doplnkov podľa vyčíslenia trov zastúpenia, ktoré sa nachádza na č. I. 53 spisu. Do uplatňovanej sumy náhrady škody boli zahrnuté aj výdavky, ktoré navrhovateľovi vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním. Spolu bola navrhovateľom uplatnená suma 1 093,81 €, ktorú navrhovateľ vyplatil svojmu právnenému zástupcovi v trestnom konaní a ktorú odporca nerozporoval. Okresný súd uviedol, že navrhovateľ žiadal okrem istiny priznať aj príslušenstvo pohľadávky a to úrok z omeškania od 27. 07. 2012 do zaplatenia v zákonom stanovenej výške 8,75 %. O úroku z omeškania rozhodol okresný súd podľa ust. § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z. z. Výška úroku z omeškania medzi účastníkmi nebola sporná. Odporca sa však bránil tým, že do omeškania sa mohol dostať až uplynutím 6-mesačnej lehoty, ktorú ukladá zákon na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Navrhovateľ v konaní preukázal, že sa so svojím nárokom obrátil na Ministerstvo vnútra SR, ktorému adresoval žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci dňa 23. 05. 2012, čo odporca nespochybnil. Odporca na uvedenú žiadosť odpovedal dňa 20. 07. 2012, pričom z prezenčnej pečiatky vyplýva, že odpoveď na túto žiadosť došla do dispozičnej sféry právneho zástupcu navrhovateľa dňa 27. 07. 2012. Od uvedeného dňa bol odporca podľa názoru navrhovateľa v omeškani. Okresný súd si tento záver osvojil s tým, že nie je možné čakať 6 mesiacov, pokiaľ uplynie zákonom stanovená lehota na vybavenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku uplatneného v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. Táto skutočnosť by mala podľa názoru okresného súdu vplyv len v tom prípade, ak by orgán štátnej moci, na ktorý sa poškodený so svojím nárokom obrátil na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku neodpovedal. Keďže však Ministerstvo vnútra ako štátny orgán konajúci v mene štátu na žiadosť navrhovateľa odpovedalo už dňa 27. 07. 2012, navrhovateľ vedel, že odporca mu odmietol vyplatiť náhradu škody a teda odporca sa dostal do omeškania s vyplatením tohto nároku, preto pokiaľ išlo o námietku zo strany odporcu, že úrok z omeškania je možné priznať až po uplynutí 6-mesačnej lehoty stanovenej zákonom, okresný súd mal za to, že navrhovateľovi vznikol nárok na úrok z omeškania bez ohľadu na znenie § 16 ods. 1 citovaného zákona. V odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd ďalej uviedol, že v dôsledku legislatívnej zmeny zákona č. 514/2003 Z. z. zákonom č. 412/2012 Z. z. z 27. 11. 2012 došlo k zmene a doplneniu zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá nadobudla účinnosť dňom 01. 01. 2013. V dôsledku tejto zmeny došlo aj k zmene ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z., podľa znenia ktorého Ministerstvo vnútra vystupuje ako orgán konajúci v mene štátu v prípade ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ PZ alebo poverený príslušník PZ a za 1/ prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa

PZ alebo povereného príslušníka PZ a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo za 2/ vyšetrovateľ PZ alebo poverený príslušník PZ nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora. Dňa 21. 01. 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu, v ktorom odporca uviedol, že nie je orgánom oprávneným konať v mene štátu tak ako to bolo upravené v ust. § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2012, pričom v dôsledku legislatívnych zmien sa týmto orgánom stala Generálna prokuratúra SR, ktorá by podľa názoru odporcu mala zastupovať štát v danej veci. Okresný súd sa s týmto záverom odporcu nestotožnil, čo odôvodnil tým, že vychádzal z časovej pôsobnosti právnych noriem s tým, že v právnom štáte by mal platiť zákaz pôsobenia právnych noriem do minulosti, t.j. spätne. Uviedol, že nemožno od subjektov práva očakávať, aby vopred poznali budúcu právnu úpravu a zároveň im niečo spätne prikazovať alebo zakazovať, keď už nemajú možnosť svoje správanie zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom. Z tohto dôvodu sa podľa názoru okresného súdu retroaktívita prieči podstate právneho štátu. Zdôraznil, že zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 514/2003 Z. z. neboli upravené prechodné a záverečné ustanovenia, preto mal okresný súd za to, že nie je možné danú vec posudzovať v znení novely uskutočnenej zákonom č. 412/2012 Z.z. a vychádzal z ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenej pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. 12. 2012.

Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa v podaní zo dňa 08. 04. 2013 odporca odvolal a v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie v súlade s ust. § 201 OSP a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP). Uviedol, že vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 25. 10. 2012, ako aj na pojednávaniach konaných na okresnom súde poukazoval na to, že v danej právnej veci navrhovateľ v súlade s § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. nepreukázal, že uznesenie Okresného riaditeľstva PZ Zvolen, Úrad justičnej a kriminálnej polície PZ, oddelenie skráteneho vyšetrovania zo dňa 22. 10. 2009 sp. zn. ČVS: ORP-1240/1-OSV-ZV-2009, ktorým bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku rozhodnuté o stíhaní navrhovateľa ako obvineného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Navrhovateľ podľa odporcu tiež nepreukázal príčinnú súvislosť medzi údajne nezákonným rozhodnutím a sumou, ktorú požaduje ako náhradu škody. Z vyššie uvedeného podľa názoru odporcu vyplýva, že navrhovateľ nespĺnil resp. nepreukázal základné zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti odporcu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Odporca v odvolaní ďalej okresnému súdu vytkol, že v odôvodnení rozsudku uvádza, že rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia a následne vedenia celého trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania o čom svedčia rozhodnutia súdov, ktorými bol navrhovateľ spod obžaloby oslobodený. Podľa názoru odporcu okresný súd nesprávne vec posúdil a to z toho dôvodu, že v danej veci neboli preukázané základné zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti odporcu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Uviedol, že predpoklady, ktoré je nevyhnutné naplniť pri vzniku zodpovednosti za škodu, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci sú v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z. nasledovné: a) nezákonné rozhodnutie, b) škoda, c) príčinná súvislosť medzi písmenami a) a b). Ďalej uviedol, že v súlade s § 6 zák. č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné, aby rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť. V danej veci podľa názoru odporcu nedošlo k zrušeniu ani k zmene rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. Odporca v odvolaní ďalej uviedol, že dňa 04. 08. 2009 prevzalo oddelenie skráteneho vyšetrovania Okresného riaditeľstva PZ Zvolen spisový materiál z Obvodného oddelenia PZ Zvolen pod č. ORP-P-1344/OBV-ZV-2009 z dôvodu podozrenia spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon). Uznesením Okresného riaditeľstva PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície, oddelenie skráteneho vyšetrovania vo Zvolene zo dňa 02. 09. 2009 sp. zn. ČVS: ORP-1240/1-OSV-ZV-2009 bola podľa § 197 ods. 1 písm. a) zák. č. 301/2005 Z. z. (Trestný poriadok), vec odovzdaná Obvodnému úradu Zvolen, odbor všeobecnej a vnútornej správy na prejednanie priestupku. Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen uznesením zo dňa 11. 09. 2009 sp. zn. 1Pn 648/09 podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku zrušil uvedené uznesenie zo dňa 02. 09. 2009 ako neopodstatnené. V odôvodnení uvedeného uznesenia Okresnej prokuratúry Zvolen sa uvádza, že konanie navrhovateľa naplnilo minimálne pojmové znaky prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, prípadne aj prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície Zvolen, zo dňa 22. 10. 2009, sp. zn. ČVS: ORP-1240/1-OSV-ZV-2009 sa podľa § 199 ods. 1 a § 206 ods. 1 Trestného poriadku začalo trestné stíhanie navrhovateľa ako obvineného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa

§ 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Proti uvedenému uzneseniu navrhovateľ podal sťažnosť. Okresná prokuratúra vo Zvolene uznesením zo dňa 22. 03. 2010 sp. zn. 3Pv 152/10 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť navrhovateľa zamietla ako nedôvodnú. Okresné riaditeľstvo PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície, oddelenie skráteneho vyšetrovania vo Zvolene, podalo návrh na podanie obžaloby zo dňa 30. 11. 2010 pod ČVS: ORP-246/1-OSV-ZV-2010. Okresná prokuratúra vo Zvolene podala na navrhovateľa obžalobu zo dňa 14. 01. 2011 pod sp. zn. 3Pv 152/10. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 06. 12. 2012 pod č. k. 4T/4/2011 bol navrhovateľ podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby. Proti uvedenému rozsudku podal prokurátor odvolanie. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 08. 03. 2012 pod č. k. 2To/21/12 bolo podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie okresného prokurátora zamietnuté. Podľa názoru odporcu poverení príslušníci policajného zboru postupovali v súlade so zákonom. Prípravné konanie bolo pod aktívnym dozorom prokurátora, ktorý vykonával dozor nad dodržiavaním zákonnosti. Dozorujúci prokurátor sa nestotožnil s právnym názorom povereného príslušníka, ktorý rozhodol o odovzdaní veci správne orgánu pre spáchanie priestupku. Odporca v odvolaní ďalej uviedol, že sa nestotožňuje ani s právnym názorom okresného súdu, podľa ktorého nie je možné posudzovať danú vec podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v znení novely účinnej odo dňa 01. 01. 2013, čo okresný súd odôvodnil tým, že ak by posudzoval vzťah medzi účastníkmi konania v znení uvedenej novely, išlo by tu o právu retroaktívitu, ktorá je v Slovenskej republike zakázaná. V uvedenej súvislosti odporca opätovne poukázal na zákon č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z.z. Zdôraznil, že zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahuje prechodné ustanovenia, pričom nadobudol účinnosť odo dňa 01. 01. 2013. Uviedol, že za právu retroaktívitu zákona možno považovať stav, keď sa neuznávajú práva a povinnosti založené (vzniknuté) skutočnosťami, ktoré sa uznávali za právne skutočnosti v čase platnosti skoršieho právneho predpisu. Z uvedenej definície pojmu práva retroaktívita podľa názoru odporcu vyplýva, že za právu retroaktívitu nemožno považovať daný právny stav, pretože v danej veci sa uznávajú práva založené skutočnosťami pred účinnosťou novely t. j. žalovaným subjektom stále zostáva Slovenská republika, zmena nastáva iba v subjekte, ktorý koná v mene štátu. Vzhľadom na uvedené nie je možné podľa názoru odporcu stotožniť sa s názorom okresného súdu, podľa ktorého by v danej veci išlo o právu retroaktívitu, ak by okresný súd posúdil stav v súlade s novelou zákona č. 514/2003 Z. z. účinnou od 01. 01. 2013.

V podaní zo dňa 24. 06. 2013 sa k obsahu odvolania odporcu vyjadril navrhovateľ a vo vyjadrení uviedol, že s odvolaním odporcu nesúhlasí a nepovažuje ho za dôvodné. Na rozdiel od odporcu je presvedčený, že prvostupňový súd je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia koherentný t. zn., že jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver. Napadnuté rozhodnutie zároveň podľa navrhovateľa spĺňa aj podmienku preskúmateľnosti. Poukázal na žalobu a jej obsah ako aj na súčasnú judikatúru: uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Mcdo 15/2009 zo dňa 18. 08. 2010, ďalej na nález Ústavného súdu SR č. II ÚS 25/2012 zo dňa 24. 03. 2011. Uviedol, že práve súčasná judikatúra argumentačne vyvracia tvrdenia odporcu ohľadne toho, že postup poverených príslušníkov PZ bol správny a zákonný. Zdôraznil, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Pokiaľ odporca tvrdil, že vzhľadom na zmenu zákona č. 514/2003 Z. z. nie je ďalej pasívne legitimovaný v tomto spore, navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ani s touto argumentáciou odporcu nie je možné sa stotožniť, pretože v právnom štáte je neprijateľná tzv. práva retroaktívita, na čo poukázal aj prvostupňový súd. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 83,06 €, vrátane DPH.

Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu danom odvolaním odporcu podľa § 212 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Po preskúmaní veci odvolací súd uvádza, že pokiaľ odvolateľ v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie otázky pôsobnosti novely zákona č. 514/2003 Z. z. uskutočnenej zákonom č. 412/2012 Z.z. okresným súdom, tak táto odvolacia námietka odporcu je dôvodná, pretože aj keď okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku správne uviedol, že zákonom č. 412/2012 Z. z. zo dňa 27. 11. 2012 došlo ku zmene a doplneniu zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenej pri výkone verejnej moci, pričom v dôsledku tejto zmeny došlo aj ku zmene ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., nesprávne sa vysporiadal s otázkou spätnej pôsobnosti (retroaktivity)

novelizovaného znenia zákona č. 514/2003 Z. z., keď v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia uviedol, že ak by v konaní začatom pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z. postupoval v zmysle novelizovaného znenia § 4 ods. 1, písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. jednalo by sa o pravú retroaktivitu, ktorá je v právnom štáte neprípustná. Tento názor okresného súdu nie je správny, pretože nie každá retroaktivita je nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá retroaktivita a nepravá retroaktivita (spätná účinnosť) právnych noriem. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s princípmi právneho štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustná. Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuznáva práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti akceptovali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť. Pri nepravej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo ku vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu ide vtedy, keď zákonodarca novým právnym predpisom s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv alebo povinností, ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej úpravy. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv, alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita späť do minulosti tak ako pravá retroaktivita. Nepravá retroaktivita akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade sa nejedná o tzv. pravú retroaktivitu, tak ako to nesprávne ustálil okresný súd. Zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahuje prechodné ustanovenia, preto aj v konaní začatom pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 412/2012 Z. z. zo dňa 27. 11. 2012, účinného od 01. 01. 2013, ktorým bolo okrem iného novelizované aj ust. § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. má súd v konaní pokračovať s tým orgánom, ktorý má v mene Slovenskej republiky v zmysle novelizovaného ust. § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. konať.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 224 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie, pretože právne posúdenie otázky účinnosti zák. č. 412/2012 Z. z., ktorým bolo okrem iného novelizované aj ust. § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. nie je správne. Okresný súd konal a rozhodol v rozpore s ust. § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom znení, preto sa odvolací súd preskúmaním správnosti záverov okresného súdu vo vzťahu k ostatným odvolacím námietkam nezaoberal.

V rámci ďalšieho konania bude úlohou okresného súdu správnou aplikáciou ust. § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v novelizovanom znení (zákonom č. 412/2012 Z.z.) určiť orgán konajúci v mene štátu v danom spore, ďalej uvedenému orgánu doručiť návrh na začatie konania a vyzvať ho, aby sa k tomuto návrhu vyjadril a v nadväznosti na to posúdil opätovne nárok na náhradu škody uplatňovaný navrhovateľom v konaní. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne okresný súd podľa ust. § 224 ods. 3 OSP aj o trovách odvolacieho konania.

Senát krajského súdu rozhodol vo veci pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.